

БУЮКЛИК АЛИФБЕ
ЗИНАПОЯСИДАН
БОШЛАНАДИ

3

6

ҚАДАМДАН
ТАРАЛГАН КҮЙ

7

ДАВОЛАНИШДАН
УЯЛМАНГ!

8

ВАТАН ҲИМОЯСИ — МУҚАДДАС БУРЧ

Равшан ШАЙЗАКОВ,
ҳарбий учувчи, подполковник:

ЮРТИМИЗ ОСМОНИ ҲАМИША МУСАФФО БЎЛСИН!

...Осуда осмон остида тонг отади, шаҳар шовқини ҳам сокин тун бағрида элас-элас эшитилади. Баъзан бу шундай бўлиши керак, ҳар доимги жараён дея ўйлаб қоламиз.

Дунёнинг қайсидир нуқтасида талотумларни эшитсак, тинчлигимизга кўз тегмасин, дея қўлни дуо-га очамиз. Жаҳоннинг кўплаб мамлакатларида мураккаб вазиятлар, фуқаролар уруши, сув тошқини, ер қимирлашлар ҳукмрон бир вақтда Ватанни ҳимоя қилиш учун шай ўғлонларимиз ҳаловатини, бай-раму оила даврасидаги қувончли лаҳзаларини Ватан хизматиға йўналтиришгани ҳар бир кишининг беҳавотир тонгни қаршилашиға кафолатдир, десак муболаға бўлмас. Нафақат ерда, сувда, самода, балки, тўрт томонимизда ҳам мустаҳкам суянч "тоғларимиз" — озод ва обод Ватанимизнинг ишончли ҳимоячилари бир зум огоҳликини унутишмайди. Ўз ҳаётини ҳарбий учувчилик соҳасиға бағишлаб, мар-дона хизмат қилаётган подполковник Равшан Шайзаков айнаи вақтда, мусаффо осмонимиз осойишта-лигиға ўзининг камтарин хиссасини қўшиб келаётганидан фахрланади.

Давоми 4-бетда.

МУҲТАРАМ ЮРТДОШЛАР!

Оилангизнинг яна бир сирдош,
дилдош дўстиға айланиб қолган се-
вимли газетангизға
2016 йил учун обуна
давом этмоқда!

Обуна индекси —
176

✓ Маҳалла маслаҳатчиси

✓ Замондошларимиз

ПАРКЕНТЛИК ФИДОЙИЛАРДАН БИРИ

Муқаддас Норматовани йўқлаб, Паркент туманига борганимизда “Опа, яраштирув комиссиясида, иложи бўлса, кейинроқ келсангиз”, деган жавобни олдик. Очиги, эшик ортида опанинг мақсади низоли бир оилани мурсосага келтириш эканини билдик. “Ёшингиз улуғ қайнонаси, келинингиз ёшлик қилибди-да, бир норасида гўдакнинг уволига қолманг”, дея ялинса, кейинги учрашувда “Келинжон, шундай мўътабар зотнинг насиҳатларига кулоқ тутсангиз, кам бўлмайсиз”, деб қўяди.

Хуллас, биз ҳам кутдик ва анча вақт ўтгач, юзларини маржон тер босган опамиз эшик ортида кўринди. Қўлидаги оппоқ қоғозларга нима-ларнидир қайд қилган, рўмолчасини юзига босаркан, бир оз йўлакда тин олди.

— Ҳозир қўни-қўшни-

бўлса, айни чоғда 35 нафари ҳомиладор. Маҳалламизда меҳр-оқибат занжирлари мустаҳкам боғланган. Шундан бўлса керак, сал кам эллика яқин намунали оилалар бор. Бизга қанот фаоллардан Заҳро Аҳмедова, Манзура-хон Самариiddинова,

та д-биркоримиз Пайзинисо Қўчқорова, ёши улуғлардан Турсунби

йил кўкланда 41 йил тўлади. Ниҳоятда одоли, сариштали, ота-онасига минг раҳмат, деб куну тун дуо қиламан. Невара келинларим Нилуфар ва Гулмира ҳам ўз оталаридек менинг хурмат-иззатимни жойига қўйишади, — дейди отахон мамнуният билан.

— Шундай оилаларга

кирсангиз, яхши суҳбатдан ёшариб, ғайратингиз ошади. Отахон тўғри айтдилар, ўғиллари Ваҳжон, набиралари Ваҳиджон ва Зоҳиджон маҳалламизнинг асосий ҳомийларидан. Маҳалладошларимиз шу хонадондан ибрат олишади. Бобо шу ёшида ҳам қўлидан газета-журнални, китобни қўймайди. Ён-атрофидагилар сўрашса, “Илминг зиёнимас, зиёси бўлади. Қалбнинг равшанлиги етти пуштингга етади”, деб жавоб берадилар. Кўрдингизми, оиладаги бу муҳит кейинги авлодларга гўё меросдек ўтиб бораверади.

Муқаддас опа 10-ҳамда 43-мактабларда “Ораста қизлар” ва “Балли йигитлар” тўғраги аъзолари билан бир қатор ибратли ишларни амалга оширибди. Масалан, кексалар ҳолидан хабар олиш, “Кийиниш маданияти”, “Эрта никоҳнинг олдини олиш”, “Бир болага етти қўшни ота-она” каби бир

ева, тўй-ҳашамларда Умида Ҳайитматова ва Зухра Азаматова номини фахр билан санаб ўтишим мумкин. Яхшиси, юринг, сизни 86 ёшли Султон бува Ориповнинг хонадонига олиб кираман, ўзингиз кўриб, ишонч ҳосил қиласиз. Ота-хоннинг ўғиллари Ваҳжон ака ва Патқинисо опанинг оила бобидаги тутумлари барчага ибратли, — дейди Муқаддас опа тўлқинлиб.

— Ҳаётнинг турли тухфаларини кўриш насиб қилган экан, — дейди Султон бува. — Яхшиямки, фарзандларимни педагогиким ортдан воёга етказдим. Раҳматли аелим билан бир кам олти йил тинч-тотув яшадик. У киши новвой бўлиб, эл хурматини қозонган эди. Уч ўғил, икки қизни тарбиялаб, элга қўшдик, касб-хунари қилдик.

Ҳозир 20 неварамиз, 30 эварамиз бор. Гоҳида санокларидан адашиб ҳам кетаман, берганига шукр. Уч набирам менинг изимдан боришган. Ҳозир Ваҳжоннинг ўғли билан бирга яшайман. Келиним Патқинисонинг оиламизга келганига шу

қатор тadbирларни ўтказиб олқис олибди.

— 13 йилдан бери шу аҳил ва иноқ маҳаллага бошман, — дейди Наврўз маҳалласи раиси Олимжон Юсупбоев. — Муқаддас опадек фидойий инсонлар бор экан, ҳар бир хонадонда тотувлик ва хотиржамлик ҳукм сураверади. Гоҳида у киши ҳақида гап очилгудек бўлса, ҳазиллашиб, маҳалламиз онаси деймиз. У кишидек куйинчак инсонлар кам топилади.

Нигора ЎРОЛОВА,
“Оила ва жамият”
муҳбири.
Тошкент вилояти.

2013 йилдан буён Ўзбекистон Хотин-қизлар кўмитаси ва бир қатор ҳамкор ташкилотлар иштирокида анъанавий тарзда ўтказиб келинаётган “Тadbиркор аёлнинг энг яхши лойиҳаси” танлови ишбилармон аёллар сафини кенгайтириш, хотин-қизларни иш билан таъминлаш ва ўзаро тажриба алмашишда муҳим аҳамият касб этаётир.

Мазкур танловнинг ўтган йил “Сервис соҳасидаги энг яхши лойиҳа” йўналиши ғолиби — Навоий шаҳридаги “Jahon-biznes baraka servis” МЧЖ раҳбари Холисхон Қудратова ҳақида фикр юритмоқчимиз.

...Қалби қайноқ, меҳри дарё, фидойи, ташаббускор Холисхон

ҲАР СОҲАДА ФАОЛ

Қудратова ҳаётда ўз ўрнини топган оқила замондошларимиздан.

Холисхон опани Навоийда кўпчилик яхши танийди. Авваллари қўли енгил болалар шифокори сифатида ном қозонган бўлса, эндиликда ишбилармонлиги билан ҳам элдошлари эътиборига тушди. 1994 йили Тошкент педиатрия институтини тамомлаб, дастлаб Гиждудон туман болалар маслаҳат поликлиникасида иш фаолиятини бошлаган қаҳрамонимиз қатор йиллар Зарафшон шаҳар болалар поликлиникасида врач-педиатр, кейинчалик Навоий кон-металлургия комбинатига қарашли 27-тиббиёт санитария бўлимида сидқидилдан ишлади.

— Шифокор бўлсам-да, тadbиркор аёлларга яратилаётган шарт-шароитларни кўриб, ҳавасим келди, — дейди биз билан суҳбатда Холисхон Қудратова. — 2013 йилда аҳолига савдо ва сервис хизмати кўрсатиш мақсадида “Jahon-biznes baraka servis” МЧЖни ташкил этдик. Ҳозир шундай тезкор замонда яшаймизки, бир кунгина ахборотдан ёки янгиликлардан бехабар қолсангиз, ютқазасиз. Кун сайин обод ва гўзал бўлиб бораётган Ватанимиз тараққиётига дахлдор ўзгаришлар,

лисон опа амалда исботламоқда, десак янглишмаймиз. Турмуш ўртоғи Шавкат Шарипов билан тўрт нафар фарзандни воёга етказиб, тadbиркорликнинг сир-синаотини ўзлаштираётган Холисхон опа уйда меҳрибон она, сеvimли қайнона, ишда масъулиятли раҳбар, маҳаллада фаол ташкилотчи. Шу маънода Навоий шаҳридаги Умид маҳалласи аҳли ҳам бу ибратли хонадонга ҳавас қилишади. Инсон ўз ҳаёти давомида одамларга яхшилик қилиб яшайпман, шунга яраша хурмат-эътибор топдим, дея олса, шунинг ўзи катта бахтдир.

Тилагимиз, юртдошларимиз орасида ана шундай фидойи аёлларимиз сафи кўпаяверсин.

Ҳошим ОРЗИҚУЛОВ,
“Оила ва жамият” муҳбири.
Навоий вилояти.

ЖАМИЯТ ЖОНКУЯРИ

Ҳар қайси жамиятнинг маданий даражаси ва маънавий баркамоллиги аёлларга муносабати билан белгиланади. Чунки оқила аёлларнинг ғамхўрлиги, меҳрибонлиги ва қалби дарёлиги билан оиладаги, қолаверса, бутун жамиятдаги маънавий мувозанат, адолат муҳити сақланиб туради.

Бугун муниса ва мўътабар аёлларнинг ҳаётимиздаги ўрни, жамиятнинг тенг ҳуқуқли аъзоси сифатида давлатимизнинг ижтимоий-сиёсий, маънавий-маданий жабҳаларидаги мавқеи ҳар томонлама қонуний ифодаланган. Жумладан, Конституция ва қонунларимиз инсон ҳуқуқлари соҳасидаги ҳалқаро ҳужжатлар каби хотин-қизлар ҳуқуқларининг тенглигини мустаҳкамлайди. Ўзбекистоннинг ўзига хос ва мос йўлдан дадил бориши, мамлакатимиздаги мўътадил маънавий муҳитнинг ҳукм суриши, ўзбекона қадриятларнинг улуғлибди келишида хотин-қизларнинг катта ўрни борлигини ҳамиша ҳис этиб тураимиз.

Истиқлол йилларида эса ўзбек аёли жамиятнинг энг фаол аъзоси сифатида ҳуқуқли ва имкониятларини намоён этишига катта шарт-шароит яратилди, десак муболага бўлмас. Оддий зиёли аёл сифатида ўтган 24 йил давомида мамлакатимизда хотин-қизларни ҳар томонлама химоялашга қаратилган юзга яқин миллий ва халқаро ҳужжатлар қабул қилинганини, Бош қурулғу, Оила кодекслари ва бошқа турли меъёрий ҳужжатлар орқали аёллар ҳуқуқлари ва манфаатлари мустаҳкамланганлигини қиёсий таҳлил этган ҳолда жуда қадрлайман.

Ҳаётимизда нимани олдимизга мақсад қилиб қўймайлик, барча олижаноб эзгу ниятларимизнинг замирида фарзандларимизни ҳам жисмонан, ҳам маънавий жиҳатдан соғлом ўстириш, ёруғ келажагини кўриш орусаси муҳассам. Баркамол авлод тарбиячиси, дея эътироф этилаётган соғлом аёллар бутун жамият ва оилада ўзининг мустаҳкам ўрнига эга бўлмоқда.

Азиза ҚОБИЛҚОНОВА,
Оқдарё тумани ФХДё бўлими мудири.

“БУЮКЛИК АЛИФБЕ ЗИНАПОЯСИДАН БОШЛАНАДИ”

Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган ёшлар мураббийси, “Шухрат” медали соҳибаси, Марғилон миллий хунар-мандчилиқ касб-хунар коллежи ўқитувчиси
Ойгул ХОЖИЕВА билан суҳбат

— Ютуқларингиз интилиш ва меҳнат самараси. Шу маънода ўз муваффақиятларингизни кимлар билан боғлагингиз келади?

— Инсон ҳеч вақт ўзи муваффақият қозонолмайди. Ёлғиз отингиз чанги чиқмас, дегани рост. Кенгроқ айтсак, бу йўлда уни қўлловчи бир таянч зарур. Бугунги кунда кўп кўлловчи, албатта, ўзим меҳнат қилаётган коллеж жамоасининг катта ҳиссаси бор. “Шухрат” медалини олганимда беихтиёр қўлимга қалам тутказган, алифбодан сабоқ берган устозларим ёдимга тушди. Уларнинг бизга, ўқитувчиларга бўлган меҳру муҳаббатни хотирамда жонланди. Кўзларимда ёш айланган. Доншмандлардан бири айтганидек, “Хар қандай буюк олим ҳам юксакликка алифбе зинапоясидан кўтарилади”. Бу ҳикматнинг қанчалар ҳақиқат эканини кўп кузатдим.

Баъзан шундай бўлади. Коллежга янги қабул қилинган ўқувчиларимиз айниқса, қизларимиз ўқиш жараёнига дарров мослаша олмайдилар. Қайси бири учун хунар ўрганиш маънавияти кечади. Уларни тўғри йўлга солиш, машғулота қизқитириш, албатта, педагог учун муҳим.

Ота-оналар тез-тез сим қоқишади: “Раҳмат, қизим бинойидек ҳунарманд бўлиб қолди”, “Ўғлим коллежда жуда кўп нарсани ўзлаштирди, сизларга минг раҳмат”. Бундай миннатдорчиликлардан қанчалар севинамиз. Заҳматларни унутамиз. Коллежмиз ўқувчилари хунармандчилик йўналишида вилоятда ва республикада қатор ютуқларни қўлга киритишмоқда. Албатта, буларнинг барчаси биз, устоз ва мураббийларнинг ҳам ютуғимиздир. Хар ўқув йили якунида қўлига касб-хунар коллежи дипломини олиб, катта ҳаётга учирма қилинаётган ўқувчиларим ёнимга келиб: “Устоз, сизга раҳмат! Бу ерда олган билим ва кўникмаларимизни юрти-

миз ривожини йўлида сарфлаймиз”, дея миннатдорчилик билдиришганида кўнглим таскин топади. Шунинг ўзи ҳам ўқитувчининг янада қаттиқ интилишга ва ташаббусга чорлайверади.

— Таълим жараёни ҳамма даврларда ҳам осон кечмаган. Ушбу соҳада катта тажрибага эгасиз. Айтинг-чи, хар томонлама баркамол фарзандларини тарбияловчи устоз, сизнингча, қандай фазилатларга эга бўлиши керак?

— Бу ҳақда хар бир ҳамкасбимиз чуқур фикр-мулоҳаза юритиши лозим. Чунки мустақиллик болалари тамомила янгича шароитда, ғамхўрликлар оғушида камолга етатилади. Улар интернет билан сирлашмоқда. Истеъдоди дунёга юз тутмоқда. Бу дегани, уларни тарбияловчи мураббий ҳам хар томонлама етук ва изланувчан бўлиши зарур. Ахир, таълим усталари мустақиллик болаларини камолга етказишмоқда. Улар тими солида келажагимиз давомчиларини кўряпмиз, шогирдларимиз иқболидан роҳатланамиз. Кувонмай бўларканми, ҳамма худудда янги мактаблар, касб-хунар коллежлари ишлаб турибди, яна янги-лари қуриляпти. Ҳали бундай масканлардан жажон чемпионлари, фан олимпиадалари голиблари етишиб чиқади. Буларнинг барчаси, Президентимиз раҳнамолигида, шубҳасиз, таълим-тарбия тизимидаги бемисл янгиланишлар, узоқни кўзлаб олиб борилаётган ислохотларнинг тотли меваларидир. Демак, бугунги муаллим кечаги ўқитувчи эмас. Илгариги педагогик салоҳият бугун ўзини оқламайди. Негаки, мустақиллик ўқитувчиси, энг аввало, юксак маънавият эгаси бўлсин. Аксинча бўлса, ёшлар ундан нимани ўрганади? Таълим сифатини янада яхшилаш йўлида бош қотириш, дарс жараёнига янгилик олиб кириш, ўқувчининг қалбига кириб бориш — мана бугунги таълим устасининг

вазифалари нималардан иборат, бўлмоғи керак? Бу долзарб вазифаларни амалга ошириш учун эса имконият етарли. Бунидилдан ҳис этиб яшаган инсон чинакамига бахтлидир.

Ўз фаолиятим мисолида айтай: йигирма йилдирки, шу соҳада ишлаб, ёш авлод таълим-тарбиясига баҳоли қудрат ҳисса қўшиб келаётганимдан фахрланаман. Кичик мутахассислар тайёрлаш йўлида бор билим ҳамда маҳоратимни ишга солаяпман. Фаолиятим давомида ҳаёлимдан тез-тез, “Кеча ким эдигу бугун ким бўлди?”, деган ҳақли савол ўтаверади. Бундан 30-40 йил аввалги даврини эслайман: қандай оғир, мураккаб ҳолатларда тахсил олганмиз? Шукрки, у кунлар ортда қолди. Бугунги коллежларимизни қаранг! Биносини кўриб қайратга тушасиз. Қошонанинг ўзгинаси. Собик тузум давридаги хунар-техника билим юртлари билан бугунги замонавий таълим муассасаларимиз ўртасида ер билан осмонча фарқ бор. Ҳозир мазкур коллежларни битираётган ёшлар уч-тўрт касб эгаси, икки-уч тилни билади. Қолаверса, бу ерда маънавият, миллий қадриятлар, инсонийлик сабоқларини олаяптилар.

Бизнинг коллежмизда миллий хунармандчилик йўналиши учун мутахассислар тайёрланади. Ўқувчиларнинг фан ва касб-хунар сир-синуотини чуқур эгаллашлари учун етарли имконият яратилган. Албатта, таълим тизимидаги муваффақиятлар давлатимиз томонидан яратиб берилаётган имкониятлар, қолаверса, соҳа ходимларининг касбига садоқати, фидойи меҳнати туфайли. Бунини, айниқса, педагоглар интилиш ва изланишлари муносиб баҳоланиб келинаётганида кўришимиз мумкин.

— Атрофингиздаги қандай муаммолар сизни кўпроқ ўйлантиради?

— Ахборот асри

жуда тараққийлашди. Бу одамларни ҳам фаол ишлашга, уйда-бурон бўлишга ўргатди. Лекин унинг айрим салбий жиҳатларидан ҳам кўз юмиб бўлмайди. Бугун кўпинча, интернет таъсиридаги иллатларни, минг афсуски, учратаяпмиз. “Олмалик маданияти” деган нохуш таъсирга берилганлар ҳам учрамоқда. Ялтир-юлтир либослари билан ғарбона юриш-туришни афзал кўрадиганлар ораимизда бор. Шунча имкониятлар яратиб берилганига қарамасдан, китобга меҳри сусайган, билимнинг, ёшлиқнинг қадрига етмайдиган айрим ўғил-қизларимиз йўқ десам, хато бўлади. Улар ўз келажагини арзимас нарсалар билан белгилаётганига ачинаман. Ота-оналар тарбияда шу жиҳатларни илгасалар, фарзандларига тўғри йўл кўрсата олсалар ҳаммаси яхши бўлади. Баъзан болалар, набираларим ҳозир замон ўзгарди, дейишади. Тўғри, замон ўзгарди. Аммо одамлар орасидаги меҳр-оқибат, ота-онага ҳурмат ўзгармаслигини истардим. Биз катталарнинг максимиз эса битта: Юртбошимиз орзу қилган ларидек, келажагимизни ишончи қўлларга топшириш.

— Орулар кексаймайди, дейдилар. Бу сизга қанчалик яқин?

— Орулар инсонни ҳамиша ҳаётга муҳаббатини ошириб туради. Тўғри таъкидладимиз, орулар асло қаримайди. Ҳамма ниятлар рўёбга чиқанида ҳам қалбимизда яна янги орулар куртак отаверади.

Аслида, умримизни мазмунли қилиб турган туйғу ҳам шудир, балки. Энг аввало, фарзандларимнинг, шогирдларимнинг, дўсту биродарларимнинг борлиги — бахт. Оилам хотиржам бўлсин, деб ният қиламан. Бундан ортиқ яна нима керак? Қолганини касбим ортидан топяман.

Мадаминжон СОЛИЖОНОВ суҳбатлашди.

ЙИГИТЛАР ХИЗМАТГА ШАЙ

Ҳақиқий инсон учун туғилиб ўсган тупроғи муқаддасдир. Шу сабабли ҳам аجدодларимиз қадимдан Ватанини кўз қорачигидек асрашган, ҳимоя қилишган. Истиклол йилларида эса миллий армиямиз тубдан янгилангани туфайли ҳарбий хизмат йигитлар учун юксак шарафга айланиб улгурди.

Эндиликда Ватан ҳимоясига, унинг сарҳадларини қўриқлашга йигитларнинг энг саралари жалб этиляпти. Муддатли ҳарбий хизматни ўтаётган аскарларга кўпгина имтиёзлар берилмоқда. Энг катта имтиёз эса Ватанининг, юртдошларнинг уларга билдираётган ишончи.

Ёшларни муддатли ҳарбий хизматга тайёрлаш жараёни Марғилон шаҳар мудофаа ишлари бўлимида ҳам уюшқоқлик билан олиб бориляпти. Ўзбекистон Республикасининг “Умумий ҳарбий мажбурият ва ҳарбий хизмат тўғрисида” ги Қонуни ва бу борадаги меъёрий ҳужжатлар талабларини бажариш мақсадида қақрилувчиларни ўрганиш ишлари пухта ташкил этилмоқда.

Мудофаага кўмаклашувчи “Ватанпарвар” ташкилотининг Фарғона вилоят бирлашган техника мактаби курсантлари билан суҳбатлашганимизда ҳам бу жараёнларга яна бир бор гувоҳ бўлдик. Айни вақтда синовлардан пухта тайёргарлик билан ўтган, ҳайдовчи, радиотелеграф, радиотелефончи, тармоқ кузатувчиси, чавандоз ва бошқа мутахассисликлар бўйича тахсил олаётган йигитларимиз тез орада муддатли ҳарбий хизматга йўл оладилар. Боиси ушбу мактабга шу кунга қадар жисмоний ва маънавий тайёргарлиги юқори ўғлонларнинг саралаб олингани, бу ерда бўлажак аскарлар маънавий-маърифий, сиёсий соҳаларда кўплаб билимларни ўзлаштираётгани, уларнинг ҳарбий-техник салоҳияти шаклланиб бораётгани диққатга сазовордир. Шу боисдан ҳам ҳозирда ҳарбий хизмат қилиш истагини билдирган йигитлар сафи тобора кенгайиб бор-

моқда. Биз техника мактабида тахсил олаётган Бахтиёржон Раҳмонов, Шухратжон Эминов, Анвар Абдуғаниев, Муҳаммадзикирилло Содиқжонов билан гаплашганимизда, улар яратиб берилган шарт-шароитлар, ҳарбий хизматга тайёргарлик жараёни, бунда айниқса, Марғилон шаҳар мудофаа ишлари бўлими томонидан берилган кўникмалар катта кўмак бўлаётганини мамнуният билан сўзладилар.

— Келгусида ҳам ҳарбий соҳада фаолият олиб боришни ният қилганман. Чунки, бу — менинг катта орзуим. Аслида, Президентимиз ишонч билдирган ҳақиқий аскар. Ватан ҳимоячиси бўлишнинг ўзи улуг шараф. Мустақил Ватанимиз тинчлиги, халқимизнинг бахт-саодати йўлида хизмат қилишни ўзим учун гурур деб биламан, — дейди шу мактаб курсанти **Ўткирбек Абдуллаев**.

Дарҳақиқат, Президентимизнинг бевосита раҳбарлигида ташкил этилган замонавий Куролли Кучларимиз мамлакатимиз хавфсизлигини, халқимизнинг тинч-осойишта ҳаёти ва меҳнатини таъминламоқда. Бу эса юртимизнинг хар бир ўғлонига ифтихор бағишлаши, шубҳасиз.

М. СОЛИЖОНОВ,
Фарғона вилояти.

СУРАТДА: Бирлашган техника мактабида тахсил олаётган марғилонлик курсантлар. Абдуҳаким РАҲМОНОВ олган сурат.

Равшан ШАЙЗАКОВ,
ҳарбий учувчи, подполковник:

ЮРТИМИЗ ОСМОНИ ҲАМИША МУСАФФО БЎЛСИН!

(Давоми.
Боши 1-бетда)

Кутлуг айём арафасида бу фидойи замондошимизнинг хонадонидида кечган қизиқарли суҳбат чоғида ҳарбий хизмат ҳам аслида ўзига хос тақдир инъоми эканини, ўтган залворли йиллар эр йигит учун тобланиш мактаби бўлганлиги унинг камол топишида муҳим ўрин тутишини англайсан киши.

Аввало, Равшан Шайзаковнинг отасига юзландик. Отахоннинг оғиз жуфтлаб турганидан ундан муҳим маълумотлар олиш имкони бордек эди.

— Китобларда ўқиганмиз: улуг бобомиз Заҳриддин Мухаммад Бобур 12 ёшида йўлбарсни маҳф этган экан. Ана ўша болаликдаги жасорат унга келажақда нечоғлиқ буюк инсон бўлишини башорат қилган, десак хато бўлмайди. Нурилло ака, ўғлингиз ҳам болаликда ҳарбийликка хос бирор қизиқишини, табиатини намёнён қилганими?

— Асли Тошкент вилояти Оққўрғон туманида умргузаронлик қиламиз. Шундай экан, унинг ҳам бетакрор болалик йиллари бошқалар каби қишлоқ кўчаларида кечган. Эсимда, ёшлигида ерга урса, осмонга салчийдиган шўх бола эди. Дам даракта чиқиб кетар, бир зумда том устида ўйнаб юрганига кўзим тушарди. Шу боис ундан хавотир олардим. Болаларни ҳайвонот боғига олиб бораман десам, Равшан ўша заҳоти “Самолётларни кўрсатишга олиб боринг”, деб хархаша қиларди. Ўшандаёқ ўғлимда учувчиликка иштиёқ борлигини сезганман. Совгалари ичида ҳам энг яхши кўргани — самолёт, вертолёт эди.

Бошқа ўйинчоқларга нисбатан айнан шу турдагиларини хуш кўрар, шуларни ўйнардди. Ҳарбий хизматдаги қариндошимиз ўйимизга меҳмонга келиб қолса, дарров либосларини киийиб олиб, аскарлардек шахдам қадам ташлар, бу манзарадан биз ҳам қувониб кетардик. Менинг ўзим ҳам муҳандис-механик бўлганим учун боламда ҳам техникага бўлган қизиқишини кузатардим. Кейинчалик учувчилик тўғрисида борди. Болаликдаги қизиқишини ҳар жиҳатдан қўллаб-қувватлаб рағбатлантирганимиз ва шу соҳага йўналтирганимиз

учун намунали хизмат қилмоқда.

Воқеанинг давомини билмоқчидек, энди, секин Равшан акага қарадим.

— Равшан ака, демек, касбингизга бўлган меҳр-ҳавас, шунинг баробарида кўпроқ интилиш ҳарбий учувчиликка етаклаган, шундайми?..

— 9-синфда ўқиб юрган вақтларим эди: учувчилик тўғрисида қатнашардим. Бир кун икун ўқув самолётида уйимиз устидан учиб ўтдим. Шунда тасодифан қўшинларимиз, оила аъзоларим мени кўрган, таниган. Пастга қарасам, ҳамма ташқарига чиқиб олган, бир-бири билан ниманидир гаплашиб, кулиб қараб туришар эди. Ҳозир ҳам уларнинг кўпчилиги тез-тез шу воқеани эслашади. Кейин Жиззах олий ҳарбий авиация билим юртида таҳсил олдим. Ўтган давр бу мураккаб касб сир-асрорини мукамал ўзлаштиришимда катта босқич бўлди. Хизмат фаолиятимни Шимолий-ғарбий ҳарбий округида бошлаб, Шарқий ҳарбий округида давом эттирдим. Ҳозирги кунда Тошкент ҳарбий округи ҳудудидаги ҳарбий қисмлардан бирида фаолият юртияпман.

Ҳар гал самога парвоз қилганимда, жаннатноманд юртимизни самодан кузатиб, болаликдаги ёрқин хотираларим беихтиёр эсимга тушади. Буни хотирлашнинг ўзгача гашти, таровати, сеҳри бор. Айниқса, хизмат бурчимни бажараётганимда ҳар бир куним масъулият ва менга билдирилган ишонч билан ўтаётганидан қувонаман.

Яна Равшан акага юзландим.

— Соҳангиз мураккаб. Сизнингча, ҳарбий-учувчи қандай хусусиятларни ўзида ўстириши зарур?

— Она Ватанни қўриқлашга отланган ҳар бир ўғлон шарафли хизматни сидқидилдан адо этишни ўйлайди. Бунда берилган вазифани қандай шариоатда бўлса ҳам бажариш керак. Хизмат бурчим жараёнида самолётимни кўндришда бир гал муаммо бўлган. Ана шунда қийинчилик билан бўлса-да, вазифани бажарганман. Бу каби кутилмаган вазиятларга ҳар бир ҳарбий учувчи доимо тайёр туриши керак. Учувчи парвоз ҳамда экипаж хавфсизлигини таъминлайди. Шу сабаб ҳам масъулият, вазифа, шароит шунга яраша бўлади. Бо-

лаликда кўпчилик ҳарбий хизматчи бўлишни кўнглига тугишади. Шу ўринда ота-оналар фарзандининг юрт ҳимоячиси бўлишини хошлашади. Бунинг учун болада қатъиятлилики ва интизомни шакллантириш лозим. Мардлик, ирода, эр йигит учун керак. Ёшлар билан ишлаймиз: уларнинг замонавий техникани яхши билиши, қизиқувчанлиги, учувчиликка иштиёқи мени қувонтиради. Аммо, учувчиликда билимни ҳар доим бойитиб бориш кераклигини унутмаслик лозим. Бу соҳани эгалламоқчи бўлганлар мактабданоқ математика, география, геометрия, физика каби фанларни чуқур ўзлаштириши лозим. Бошқа фанларни ҳам билиши керак. Чунки Ватан ҳимоячиси нафақат хизмат фаолияти билан, билим доираси кенглиги жиҳатдан ҳам ўрнатилган бўлса мақсадга мувофиқ.

Ҳарбий хизматчининг касбини тушуниш, унга мослашиш осон эмас. Шунинг баробарида бу катта масъулият ҳам. Навбатдаги саволларимиз унинг аёлига аталди.

— Наргиза опа, ҳарбий хизматчининг аёли сифатида шу мезонда яшамокдасиз: у билан бирга ҳаёлингиз ҳам осмонда учадиган, бирга юрадиган ҳамроҳ. Шу сабаб аёл ва фарзандларга она сифатида масъулият икки баробар кўп...

— Оила қурганимизда жуда ёш эдим, кўп нарсани тушунмадим. Келинлик вазифаларида ҳам қийналганман. Айниқса, умр йўлдошимнинг хизмат вазифаси тақозо этганлиги сабабли кўпроқ вақтини оиладан узоқда ўтказишларига кўнчолмаганман. Ҳозир шуни эсласак, кулиб: “Менинг мактабимда қайта тарбияландим”, дейдилар. Чиндан ҳам ҳарбий хизматчининг аёли ҳар нарсага тайёр ту-

риши керак. Айниқса, бека сифатида хизмат сафарида кўп бўлгани учун оила юмушларини ҳам ўзим бажаришимга тўғри келади. Қизим Мадина 5-синфда ўқийди, дастёр бўлиб қолган. Ўғилларим Рустам, Исқандар ҳали ёш. Уларнинг ўйинқароқлиги, ҳар бир болага хос шовқин-сурони даси ишдан келганидан сўнг тўхтайдиган. Ҳар доим саломатлигимизга, оиладаги камчиликларга эътиборли. Муаммоларни тушунтириб, мулоҳаза билан ҳал қилади. Биласизми, юрт ҳимоясида қалқондек турган инсон учун оилавий хотиржамлик жуда муҳим.

Ишдаги муваффақият, ўз хизматини тўғри ва тўлиқ бажариши оиладаги муҳитга, хусусан, уй бекасининг муносабатига боғлиқ.

Шу пайт ўғли Рустамжон дадасининг ёнига келиб ўтирди. Мен анча пайтдан бери ҳаёлимда сақлаб юрган саволни шу аснода бериш ўринли эканини тушундим.

— Оила даврасида кам бўласиз. Бу эса ота сифатида фарзандларингиз тарбиясида кўп вақт ажратолмай қолишингизга сабаб эмасми? Айтинг-чи, бола тарбиясидаги муҳим жиҳат нима, деб ҳисоблайсиз?

— Болалар билан муносабатда меъёрни сақлашга ҳаракат қиламан. Яъни, қаттиққўлликнинг ҳам, меҳрининг ҳам чегараси бор. Асосан, уларга қулоқ солишга интиламан. Айтаётган ҳар бир гапига эътибор бераман, фикрини қўллаб-қувватлайман. Ота-оналар, энг аввало, фарзандини эшити билиши керак. Уларнинг истаklarини тушунсак, тўғри йўлни танлашга кўмак бера оламиз. Вақти келиб, улар улғайишганида фарзанд ўз ютуқларининг асосини яқинларидан ва, айниқса, ота-онасидан қидириши лозим. Шунда оилада меҳр-муҳаббат, оқибатли фарзандлар бўлади. Боланинг руҳини синдирмаслик, олға интилиш лозимлигини таъкидлаш шарт. Агар атрофимизда ҳеч ким бўлмаса, битта инсон сизни қўллаб туролса, ҳар қандай тўсиқни енгиш мумкин. Оиланинг ишончи, нафақат имконият, суянч, хотиржамлик, балки улкан муваффақият ва омадлар ҳам олиб келиши мумкин.

Камола АДАШБОВЕВА,
“Оила ва жамият”
мухбири.

ҚАЛИН — кўндаланг ўлчами катта бўлган яссиёйиқ нарсаси. “Қалин”нинг туб илдиши “кўтарилмоқ” маъносидидаги “қали” сўзидир. “Ўзбек адабий тили лексикаси” китобида изоҳланишича, “қалин” сўзи ўтмишда “кўп сонли”, “гала”, “гурӯҳ”, “кўпчилик”, “йигин” каби маъноларни англатган. “Бобурнома”да ушбу сўзнинг қадимги туркий тилга хос кўп маънолилиги акс этиб, юздан ортиқ ўринда турли маъноларда ишлатилган.

Ўзингни тежа, қизим, ўрнингни қалин қилиб бурканиб ёт, терласанг, ёришасан, қизим.

Абдулла Қодирий

МАЖЛИС — ташкилот, корхона ёки идора аъзоларининг бирор масала муҳокамасига бағишланган йиғилиш. Хўш, “мажлис” сўзининг қандай маънони англатган? “Мажлис” асли, “ўтирди”, “ўтириш ўрни” деганидир.

Юсуфбек ҳожи кўтарилиб, Қамбар шарбатдорга қаради ва мажлисини ер остидан кузатиб чиқиб, яна жим қолди.

Абдулла Қодирий

АЙЁМ — асосан, “байрам” маъносини англатган бу сўзнинг туб илдиши “қунлар”, “давр”, “чоғлар”, “замонлар”, “вақтлар” маъноларини ифодалаган.

Йигитликнинг айёмини ёд қил.

Алишер Навоий

Шукр қил, ҳижрон туни ўтгач, келур айёми васл.

Вокиф

— Айёмингиз муборак! — деди кўлида бир даста гул билан кириб келган Қодир.

Журналдан

Эшқобил ШУКУР тайёрлади.

О й н а

ЁНИМДАГИ БАХТИМ

Тун. Онамга хайрли тун тилаш учун дахлизга ўтдим. Негадир ойимни кучоклаб ухлагим келди, бироқ уйғотиб юборишим мумкинлигини билиб, индамадим. Кейин юзларини очиб, термулдим, хаёлимда ўтган кунлар айлана бошлади.

... Ўшанда 11 ёшда эдим: ота-онам хорижга кетишди. Укаларим ва бувим билан ёлғиз қолдик. Кичиклигим учунми, нималар бўлаётгани, энди нима қилишим кераклигини тушуна олмас, шу боисданми, жуда кўп йиғлардим. Ҳам онамни соғинганимдан, ҳам вазиятни тушунолмаётганимдан.

Орада кўп сувлар оқди, 9-синфни тамомладим. Ҳаммаси яхши — жуда хурсанд эдим, токи синфдошларимнинг оналари гуллар билан уларни табриклашга келмагунларича... Хафа бўлмадим, лекин ўша лаҳзада юрагимдан нимадир узилиб кетди. Ўйладим: демек, оналар фарзандларига гул олиб келишлари керак. Улар, бизга шунинг учун керак.

Озгина вақт ўтгач, академик лицейга ўқишга кирдим. Таълим муассасаси анча олис бўлгани ва йўлни билмаганим учун ўқишнинг биринчи кунни адашиб қолдим. Дарсга биров кеч қолиб бордим-у, лицейга кираётиб, ичкаридан одамлар қайтиб чиқаётганини кўрдим. Улар фарзандларини олиб келишганди. Бу менга ғалати туйилди, нима, ота-оналар фарзандларини ўқишга олиб келишлари шартми? Олиб келишибди-ку, демек, шундай...

Уч йилдан сўнг лицейни тамомладим, диплом беришди. Гуруҳдошларим дарров уйдагиларига кўнғироқ қилиб, қувончини улашди. Оналари эса уларга уйга тез-

роқ келишларини, уйда янада катта совға кутаётганини ва бугун ош пишириб, меҳмондорчилик қилиш кераклигини айтишарди. Мен яна ўйлашиб қолдим, демек, оналар фарзандлари диплом олишганда меҳмондорчилик уюштириш учун керак.

...Икки ойдан сўнг университетга имтиҳон топширдим. Гўё ижодий синов кунини негадир абитуриентлардан оналар кўпроқ эди. Вазифани бажариб ташқарига чиқсам, оналар фарзандларини ўпиб, кучоклашарди. Ўйладим, демек, оналар яхшиёмон кунларда ўпиб, кучоклаб туриш учун керак.

Ўқишга қабул қилинганимда ҳам яна шу ҳол такрорланди, баъзи оналар ҳатто йиғлашди ҳам. Демак, она фарзанди учун йиғлаши ҳам керак экан, деб ўйладим. Шу пайт дафъатан онам сим қокди, ўқишга кирганимни эшитиб, хўнграб йиғлаб юборди. Мен эса негадир онам йиғлаётгани учун жуда хурсанд бўлдим. Йўқ, улар йиғлагани учун эмас, балки шу сабаб, онамнинг доим мен билан бирга бўлганини ҳис этганим учун.

Мен яна ўйладим, демек, оналар бизга улар доим ёнимизда эканлигини ҳис этиб, бахтли яшашимиз учун керак. Бизга таом пишириш, ювиб-тараб, хизматимизни қилиш, яна раҳмат ўрнига, жаҳлимиз чиққанда зардаларимизни кўтариш учун эмас, шунчаки, ёнимизда бўлиб, бизни бахтли қилиш учун керак.

"Онажон, мана ҳозир ёнимдасиз, беозоргина ухляяпсиз. Демак, мен жудаям бахтлиман".

Ўз-ўзимга шундай дедим-у, астагина онамнинг ёноғидан ўпиб, хонамга қайтдим...

Моҳинисо ТИЛЛАЕВА.

ЭЪЛОН

Юридик шахслар ва уларнинг алоҳида бўлинмалари (кичик корхона ва микрофирмалар, хусусий уй-жой эгалари ширкатлари, жамоат бирлашмалари, ижтимоий фондлар, нодавлат муассасалар, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларидан ташқари)

Ўртачирчиқ тумани статистика бўлими Сизга шуни маълум қиладики, Ўзбекистон Республикаси "Давлат статистика тўғрисида"ги қонуннинг 11- ва 13-моддаларига ҳамда Ўзбекистон Республикаси Давлат статистика қўмитасининг 2015 йил 2 ноябрдаги 78-сон иловага асосан белгиланган шаклдаги **1-mehnat shakli йиллиқ** (2015 йил учун меҳнат ҳисоботи) 2016 йил 1 февралдан кечиктирмай ўз вақтида ва сифатли электрон шаклда жўнатишингиз лозимлигини эслатмоқчимиз. Акс ҳолда Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексининг 215-моддасида белгиланган (энг кам иш ҳақининг етти баробаридан ўн баробаригача миқдорда жарима) жавобгарликка сабаб бўлади.

Мурожаат учун телефон: 230-87-09
Ўртачирчиқ тумани статистика бўлими

Тошкент алоқа касб-хунар коллежи томонидан Рылов Юрий Вячеславович номига берилган К 403 32 55 рақамли дипломда хатоликка йўл қўйилгани учун БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

14 ЯНВАРЬ — ВАТАН ҲИМОЯЧИЛАРИ КУНИ МУНОСАБАТИ БИЛАН

АМУ-ҚАШҚАДАРЁ ИРРИГАЦИЯ ТИЗИМЛАРИ ҲАВЗА
БОШҚАРМАСИ ҚОШИДАГИ НАСОС СТАНЦИЯЛАРИ
ЭНЕРГЕТИКА ВА АЛОҚА БОШҚАРМАСИ МАЪМУРИ-
ЯТИ, БОШЛАНҒИЧ КАСАБА УЮШМА ҲАМДА
ХОТИН-ҚИЗЛАР ҚЎМИТАЛАРИ

Юртимиз сарҳадларида ўз йигитлик бурчини ўтаётган аскарларни, тизимда меҳнат қилаётган ҳарбийларни табриклаб, ишларига омад, сиҳат-саломатлик тилайди!

Бугунги кунда ҳодимларимиз қишлоқ

хўжалигини ривожлантириш, сув ресурсларидан оқилона фойдаланиш йўлида самарали иш олиб бораётир. Бошланғич касаба уюшма қўмитаси эса ҳодимларни ижтимоий-иқтисодий ҳимоя қилиш учун жамоа шартномаси бандларини бекаму кўст бажариб, ҳар бир ҳодимнинг оиласида хотиржамлик ва тотувлик таъминланмоқда. Бу эса ўз-ўзидан жамоада меҳнат унумдорлигини оширишга хизмат қилаётир. Оилаларимиз тинч: бунда шубҳасиз, сиз азиз ҳарбийларнинг хизмати бекиёс.

Ватан ҳимояси муқаддас. Шу муқаддас туйғуни доимо асрайлик! Барча ҳамюртларимиз хонадонларига тотувлик, аҳиллик, юртимизга осойишталик тилаймиз.

ТИНЧЛИГИМИЗГА КЎЗ ТЕГМАСИН!

РЕКЛАМА

ЯНГИЙЎЛ ТУМАНИ "СУВОҶАВА" ИШЛАБ-ЧИҚАРИШ КОРХОНАСИ

барча юртдошларимизни 14 январь — Ватан ҳимоячилари кунини билан самимий муборакбод этади!

Бугунги тинч-осуда, дориламон кунларимизда жонфидо ҳарбийларнинг алоҳида хизмати бор. Бу матонатли

ва жасоратли йўлда уларга куч-ғайрат, улкан ютуқлар тилаймиз!

АЗИЗ БОШИНГИЗ ОМОН БЎЛСИН,
ТИНЧЛИГИМИЗ ПОСБОНЛАРИ!

...Унинг икки кўзиям кўрмай қолди: Хабар оладигани йўқ. Босиб ўтган ҳаёт йўли, қилмишлари бирма бир ҳаёлига келаверади. Хотинига, фарзандларига қилган адолатсизлигини ўйлаб, ўзини кўярга жой топа олмади. Аммо вақтни орқага қайтариб бўлмас экан. Хато қилдингми, ўз вақтида тузатмасанг, ҳаётинг алғов-далов бўлиб кетаркан...

Унинг кўр бўлиб қолганини эшитган таниш-билишлар ҳам негадир унга ачинмадилар. Ҳеч ким ажабланмади ҳам. Гўё унинг беҳуда умрига, номардлигига шу тахлит жазо берилиши табиийдек туюлди ҳаммага...

Ўзи ёлғиз ўғил, ота-онасининг эрка фарзанди эди. Отаси амалдор. Топганини шу ўғлига атар, истагини ҳаммаша вожиб этарди. Санжар мактабда ҳам, нуфузли олий ўқув юртида ўқиб-ўқиб ҳам ҳеч нарсага зорикмади. Институтни тамомлаши билан катта бир ташкилотга бўлим бошлиғи бўлиб ишга жойлашди. Қишлоқнинг энг сулув қизи Роҳилага уйланди. Ўғил кўришни истаганиди — кўш ўғили бўлди, кейин қизи туғилди.

Санжарнинг бахтига ҳамманинг ҳаваси келарди. Аммо ўзи бундан асло қониқмасди. Қўша-қўша иморат, жуфт-жуфт машиналар, бекаму кўст ҳаётига шуқур қилмас, кўнгли кўшхотинликини истарди.

Арофат билан танишди. Аввалига мулойим бўлиб кўринган, Санжарнинг кўнглига, қошқовоғига термилиб турган аёл ўткиргина бўлиб чиқди. Йигит унинг чангалидан қутилишмай қолди. "Хотинингни қўйиб, менга уйланасан, бўлмаса судга бераман! Ишингдан ҳам, обрўйингдан ҳам ажраласан!", деди ва Санжарнинг уйига келиб ўтириб олди. Бу ҳам етмагандек: "Манави хотинни қачон уйимдан йўқотасан!", деб жанжаллаша бошлади.

Албатта, бу каби ҳўрлик ва хиёнат Роҳиланинг ғурурини топтади. У болаларини олди-ю, хонадонни тарк этди. Санжарнинг виждони заррача қийналмади. Аксинча, у иш осон кўчганидан хурсанд эди. Ёш хотин билан ширин турмуши узокка чўзилмади. Негадир, ишлари юришмас, топганидан барака кетганди. Устига-устак Арофатнинг кам-қўсти сира тугамас, гоҳ қимматбаҳо кийим кийгиси келар, гоҳ энг қиммат тақинчоқларни олиб берасан, деб хархаша қиларди. Йил ўтар-ўтмас захирадаги ховли ва машиналарни сотиб, пулни совуриб юборди. Арофатнинг истақлари қаттариб ва қимматлашиб боргани каттириб Санжар саккиз йиллик турмуши давомида битта дастурўмол олиб беришни ҳам сўрамаган Роҳилани эслаб бошлади... Аммо унинг олдида бош эгиб боришга эркаклик ғурури йўл қўймасди.

Кўз очиб юмгунча ўн йил ўтиб кетди. Бу пайтга келиб Санжарнинг давлатмандлигидан асар ҳам қолмаган, ўзи ичкиликсиз турулмайдиган қимсага айланганди. Энди у ғарибгина кулбада яшарди, Арофат эса уни аллақачон ташлаб кетганди...

Тўқилмаган ҳикоя

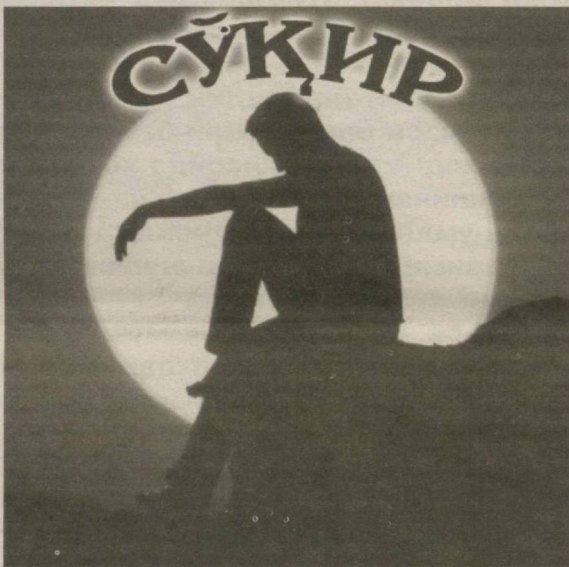
Бир куни маҳалладаги тўйга чиқди. Тўйболаларни кўриб, ўғил-қизини эслади. Фарзанд кўришни истамаган Арофат билан фэйзсиз, тутуриқсиз ҳаёт кечирганини англаб етди. Агар ҳаволашиб кетмай, бахтининг қадрини билганида эди, у ҳам бугун қўша-қўша тўйлар қилиб, эл олдида дастурхон ёзган бўларди.

"Ҳамма бахтли, биргина мен бахтсизман, — деб ўйлади Санжар. — Ҳеч кимга керагим йўқ..." Ўрнидан туриб тўйхонадан чиқиб кетди. Чоррахани кесиб ўтаркан, юк машинасининг чинкириб тормоз берганини эшитди. Ўзининг ҳавода муаллақ учётганини элас-элас эслаб қолди...

Шифохонада ўзига келди. Аммо кўз ўнги зимистон эди. Икки ой даволашди. Бир-иккита қариндошлари кўргани келган бўлишди, кейин улар ҳам қадамларини узишди.

— Эртага сизга рухсат берамиз, — деди бир куни шифокор. — Яқинларингизга хабар қилиб қўйинг.

— Менинг ҳеч кимим йўқ...

— Ўғилларингиз бор экан-ку?

— Ўғилларим?!

— Ҳа, шунча пайтдан бери доридармонларни ўғилларингиз келтириб бераётганди.

— Нега уларни мен кўрмадим? — Санжар шу сўзни айтиди-ю, лабини қаттиқ тишлади. Сўнг кўнглидан ўтказди: "Энди кўролмайман, ҳеч қачон кўролмайман уларни. Шуниси ҳам яхши, уларнинг кўзига қаролмасдим, барибир..."

— Фарзандларингиз келса, мен ўзим айтаман, — деди шифокор ва чиқиб кетди.

"Болалар ўзларидан билиб келишмагандир, уларни онаси йўлга солган бўлиши керак", — деб ўйлади Санжар. Шу асно Роҳиланинг қадрига етмай қаттиқ, жуда қаттиқ янглишганини яна бир бор ич-ичидан хис этди. Унинг қулиб, жилмайиб турган чеҳраси қайта-қайта ҳаёлида жонланаверди... "Мени кечирибсан-да, Роҳила, кечирибсан-да", деб ўйлади ҳўрсиниб. Шунда ҳаёлига яна бир ўй келди: "У мени кечирмаган, болаларининг отаси бўлганим учун шундай мурувват кўрсатган".

Эртаси куни отасини олиб кетгани касалхонага келган Ҳасан-Ҳусан палатага кириб, бўм-бўш ўринни кўришди...

Санжарнинг қаерга кетганини ҳеч ким билмасди. У гўё йўқлик сари сингиб кетган тумандек, ўзидан ҳеч қандай из қолдирмаганди...

Шахло ТОШБЕКОВА.

ҚИЗ ЎСТИРЯПСИЗМИ?

"Қизларингизни кўрсатсангиз, юртингиз келажагини айтиб бераман", деган экан бир доғнишманд. Ҳақиқатан, қизлар тарбиясига алоҳида ёндашув зарур. Ўйлаб, вазиятга қараб иш юритиш мақсадга мувофиқ. Оила муҳити кўп нарсани ҳал қилади.

Авалло, оилада она оқила бўлсин. Қизнинг энг яқин дўсти она. У ўз ўй-хаёл, орзуларини онаси билан ўртоқлашса, нур устига нур. Афсуски, кейинги пайтларда биз бунинг аксини кўраёпмиз. Оналар орасида: "Қиз бола кўрқса, итоаткорроқ бўлиб қолади", деган гап юради. Лекин доимий равишда бундай тарбия йўли қўлланилса, қони зарар. Дўқ-пўписа билан мақсадга эришилмайди. Бундай босимга учраган қизнинг онгида деформация, оддий тилда салбий ўзгаришлар бошланади. Ё бети қотиб, атрофдагиларга нисбатан бепосанд бўлиб қолади, ё бор дардини ичига ютиб, "ичимдан топ"га айланиб кетаверади. Шу залда у алал-оқибат, бирор хасталикни орттириб олади. Айниқса, бошқаларга қўшилолмай, ёлғизланиб, ён-атрофидан нажот излайди, уни тушунадиган, яхши умумла қиладиган бир сирдошга эҳтиёж сезади.

Ота-она нега эътиборсиз, уларнинг кўзи қаерга қаради, дейсиз беихтиёр. Нега айрим нозик масалаларга келганда, қиз буни уйдагила-ри биланмас, аксинча, дугонаси ёки танишлари билан ҳал этиши керак? Нима, у ўз туққан онасидан чўчидими, ёки унга ишонмайдими? Балки онаси билан гаплашиш зериқаридир. Ҳар қандай шароитда ҳам оналар ўз жигаргўшасининг юрагига қўл сола билиши лозим. "Мак-

табда ўқияпти, ҳали жуда ёш", деган ўйга бориш катта хатоликларнинг бошланишидир. Ташқи дунёни қабул қилишда, "қарама-қарши жинсга қизиқиш" нуқтаси ўрта синфда юз беради. Бу босқични ўтказиб юборишга оналарининг ҳаққи йўқ. Ўсмир қизнинг бошига "Ёш бола эмасман", "Ҳамма шундай қиялпти-ку", деган ҳаёл жойлашди-

Тарбия

ми, кейин яхшилик қутманг. Бу муаммонинг ибтидоси. Икки-уч йил ўтиб, бу ўзгаришлар онанинг кўзига кўрина бошлайди. Қизини ортага қайтаришга уриниш оилавий жанжал ва қутилмаган тўқнашуларга олиб келиши мумкин. Бу каби шовилчинч чоралар аялчи оқибатларни юзага келтириши ҳам мумкин. Уларнинг орзулари, интилишлари билан ҳисоблашиб керак.

Ота-она ҳали навниҳол фарзандининг мақсадини ҳурмат қилмоғи, уларнинг ишончини суиистеъмол қилмаслиги зарур. Ўғил-қизларимизга кўрсатилган меҳр беиз кетмайди. Аксинча, эртага бизлар учун обрў-эътибор, тақдирнинг инъоми сифатида ўзимизга қайтади.

Ҳусниддин ПЕРМУҲАМЕДОВ,
Тошкент вилояти,
Зангиота тумани.

Таассуф

ЖАҲЛ ВА АҚЛ ОРАСИ

Қуларнинг бирида идиш-товокларни юваётганимда ташқаридан қичқириб эшитилди. Болалар майдончасида ўсмирлар бир-бирлари билан ҳазиллашаётгандир, деб ишимни давом эттиравердим. Кўп ўтмай қичқириб янада қаттиқроқ эшитила бошлади. Ойгани очиб қарасам, бир аёл қўшни хонадонга югургилаб кетар, унинг ортидан эса эркак ҳам ваҳожат билан қулаб борарди.

Қутилмаган ҳолатга ажабландим-у, ўзимга ўзим фарзандларига бирор қорол рўй бердимикан, деб ўйладим. Бироз фурсатдан сўнг аёл кишининг: "Жон дадаси, хўп бўлади, бўлди қилинг", деб айтган ноласи юрагимни тирнаб юборгач, ташқарига қарасам ҳалиги эркак аёлини аямасдан судраб кетаётган экан. Ҳўрланган аёл қанча эрига ялиниб-ёлвормасин, унинг ноласи ва дув-дув тўқилган кўз ёшига бирор одам эътибор ҳам бермади.

Аксинча, ҳамманинг нигоҳи "текин томоша"да эди. Нисбатан ёш бўлганим учун ёши улуг кишиларга назар солдим ва бир сас чиқар, деб умид қилдим. Таассуфлар бўлсинки, миқ этган товуш чиқмади. Ахийри, чидай олмай, "Бас қилинглар", деб юбордим. Шунда ҳам ҳалиги бешафкат қимса хотинини судрар, "ҳозир нозиримизни қақираман", деганимдан кейингина қўйиб юборди. Атрофдагиларнинг асарияти ўзимиз тинчмиз-ку, ўзгалар билан нима ишимиз бор, дея ўзларини эшитмаганга солишганига ҳайрон қолдим. Ахир, қадим аъналарга кўра, бобо-момоларимиз бундай кўнглисиз воқеа-ҳодисаларга бефарқ қарашмаган. Ёки бўлмаса, эру хотин ўртасида низо келиб чиққанида ҳаммага овоза қилмасдан келишиш маъқул эмасми?! Жаҳлга эрк бериб, ақлдан озмаёпмизми?..

Шу воқеани кўриб, бир нарсани ўйлаб қолдим: бизнинг халқда "Бир кун уриш бўлган жойдан қирқ кунлик барака кўтарилади", деган нақл бор. Наҳотки, бу оддий тушунчани ёшларни-ку қўя турарлик, ҳатто, кўпни кўрган, эс-ҳуши жойида катталар ҳам тушуниб етмаса? Оиладаги хотиржамлик ҳақида нега унутиб қўяёпмиз. Баъзан кексалар дуо-насихат қилсалар "Дунёимиз тинч бўлсин, ёшларимизга инсоф берсин" деганларини кўп эштамиз. Хўш, юқоридаги воқеада энди кимга инсоф-диёнат сўраймиз, айтинг!..

Туронбека ШАРОФУТДИНОВА,
Ўзбекистон давлат санъат ва маданият институти талабаси.

Менингча, дунёдаги энг гўзал қўшиқ — энг азиз, ягона, муқаддас туйғулар билан ёнма-ён. Ватан, ота-она, ёр... Уларнинг умрбоқийлиги, бетакрорлиги ва эшитимлилигини айнан мана шу туншчалар изоҳлайди, гўё. Унда инсоннинг кўнглида унган энг покиза, афиф, инжа туйғулар, чин дилдан айтилган, иддаолардан йироқ Ватан ишқи, севгиси бўй кўрсатади.

...Юзидан нур ёғилган бобо ҳассасига сунганча муъолишга томон аста-секин, хотирчан одилламоқда, онасининг кучоғида кула бошлаган гўдакнинг кикирикчири — бахтдан сармастлик ифодаси, айниқса, унинг кулиши, хов анави, қизга хуш ёқдими, қақалоққа кўз қирини ташлаб, яқинлашди.

— Ҳа, полвон, ширинлигини бунинг! Неччига кирдин? — деди қиз чиройли кўзларини маъноли ўйнатаркан, бола тилида гапиришга тутиниб.

— Кейинги ойга ёшга тўламан, опа, дэ Диёрбек! — жувон ҳам бола тилида жавоб қайтарди.

— Ҳа, катта бўлгин, диёримизнинг Беги!

Қиз чақалоқнинг юзидан яниб кўйди.

— Эрталабдан қаерга отландингизлар?

Жувон кулимсираб гап бошлади.

— Бувамми кўриб келай, дегин Диёрбек!

Шу пайт аллақандай ўктам овоз боланинг хаёлини банд этди-ю, чоратрофга аланглаб қўшиқ келаётган томонни излади.

Қалбимда куй бўлиб,

таралган диёр,

Истиқлол завқини

яратдинг бир бор.

Ўзинг ягонасан, зўр чиройинг бор,
Бахт тўла гул Ватан

Ўзбекистонсан!

Гўдак ҳайратланганнамо ўгирилиб-қайрилиб, оҳангни тинглашга тутинади, гўё.

Бир,

Бир,

Бир, икки, уч...

Байроғинг, бошингда ҳилпирар,

Порлагай истиқлол машъали.

Хумо куш ой-юлдуз ялтирар,

Қалқондир ўзбекнинг аскари.

Энди қадамлар залвори бирор мусика асбобисиз ажиб куй яратади; бир хил, узилмас, такрорланмас...

Аёл боласининг бошини силайди. — Аскар акаларинг, қўшиқ айтапти...

— Сен ҳам катта бўлсанг, аскар бўласан-а!

...Бу гапни болагимда кўп эшитганман. Аскарликнинг шарафи, гурури, маъсулияти ўзгача. Ҳарбийга

жўнаётган йигитни кузатишга дарс тугагач, болалар билан биргаликда йиғилиб борардик. Ўша пайтлариёқ чиндан ҳам аскарликнинг юксак шараф, катта бахт эканини англаганмиз. Акаларимизни армияга кузатиш чоғида боболаримиз бизларга қарата шундай савол берарди: "Сен ҳам катта бўлсанг, аскар бўласан-а!". Жўраларимиз ичидан қош қайтарган чикмас, барчаси бош иргаб, баралла "ҳа" деб жавоб қайтарарди.

Эсимда, ўшанда Махмуд бобо бошидан шундай деганди.

— Ватанини химоя қилиш — эр йигитнинг иши. Йигитни чиниқтиришда, ҳаётда ўз мустақил фикрига эга инсон бўлиб улғайишида армиянинг ўрни катта. Ҳарбий хизматнинг ҳам

айтардики, ҳамма унга қўшилиб қичқирарди. Унинг ноласи она қишлоғи, ота-онасию бир сулув севгилиси ҳақида эди. Шу хиргойини кунда эшитганимиз учунми ё шунчалик дилга яқинмиди дарров, тутилмай такрорлардик...

Кейин барчамиз бир сафда юргандек барабар қадам ташлаб, ўша қўшиқни хиргойи қиладиган бўлдик. У қадамларимизга мос, гўё аталгандек эди.

...Шундан сўнг Махмуд бобо гузичча ашуласини бошлар, барчамиз диққат билан унинг ҳаракатларига қизиқсиниб, қўшиқни эшитардик. Ҳали-ҳануз ўша оҳанг қулоғим остида жаранглаб турса-да, бор бўйича уни бошидан оёқ хотирлай олмайман.

ҚАДАМДАН ТАРАЛГАН КУЙ

ўз гашти бор.

Шундан сўнг у бошидан ўтган бир воқеани ҳикоя қилиб берганди.

... Иккинчи жаҳон уруши йиллари бир гуржи жўрамиз бор эди. Кеч тушгач бари-миз йиғилардикда, у йигитдан қўшиқ айтишини сўрардик. Овози бирам қулоққа ёқимли эдики, эшитган сайин эшитгимиз келарди. Шундай пайтлар орамиздан кимдир жангда ҳалок бўлганини ҳам бироз унутиб, кўнгил тинчланар, задаланган асаблар майин оҳанг таъсирида бошилар ва тинчлик қадрини тушунардик. У ҳатто аскарларга хос қадам товушларида барчанинг хаёлини банд этар, ҳамма завқланиб ҳаракатларини кузатарди.

Хуллас, кунларнинг бирида ўша ўртоғимизга дайди ўқ тегиб жароҳатланди. Уни оғир аҳволда госпиталга олиб кетишди, барчамиз хавотирда эдик. Кейинроқ эшитдик, бечора ўша ерда жон берибди.

Унинг ўлганини эшитгач, ҳамма мунг қотди. Бирор кишининг қабоғи очилмас, ҳамма кимдандир бир оғиз илиқ гап кутар, аммо сукут борган сари зўраярди.

Шу пайт бир йигит иргиб ўрнидан кўтарилди-ю, қўлини кенг ёзиб ўйнаб, қўшиқ айта бошлади. Негадир ҳам-манинг кўзига жиққа-жиққа ёш қалқди. Орага совуқ сукунат чўқди-ю, кимдир ҳалиги грузин ошнамининг қўшиғини баланд овозда хиргойи қила бошлади. Қанот (қозоқ йигитининг исми шундай эди) кўнглидаги губорларини қувиб солимоқчидек берилиб, ич-ичидан, кўнглидан чиқариб мард қуролдошимизнинг қўшиғини

атга ундовчи куйнинг оҳангидек эди.

Гуруҳ командирларининг таъбирича "отга ўшаб" қадам ташлашлар ортда қолган, бутун гуруҳ бир-бирини тушунар, шунинг учунми, қадамларимиз ҳам дадил, эшитимли эди.

Кузатиб турган сержант эса кулиб, ҳавасланиб шундай деганди:

— Ич-ичингиздан айтинглар, дилдаги губорларни қувади. Кўз олдингизда Ватанинг кенгликлари, ота-онангиз, азиз инсонларингиз гаудаланади. Уларни

химоя этиш эр йигитнинг иши эканини тушунасан. Аслида, ватанпарварлик инсоннинг сўзларида эмас, ҳаракатларида кўринади. У бугун пайдо бўлган туйғу эмас, негаки улар азал-азалдан баҳоқирлар қўшиғи сифатида эътироф этилган.

Энг қадимги ёзма ёдгорликлардан бири — "Девону луғотит турк"да ҳам айрим адабий парчалар жанг эпизодлари ва баҳоқирларнинг мардона кураши тасвирланганини биламиз.

Дарҳақиқат, ватанпарварлик ҳақида сўз борганда улуг аждодларимизнинг ибратли ишлари, она юртини ёвлардан химоя қилишда кўрсатган жасорати таҳсинга лойиқ. Ҳар бир қадамимизда уларнинг руҳи, ибратли ҳаёт йўллари, эзгу амаллари мустақил юртимизнинг ҳар қаричини муқаддас билиб, курашишга, уни ардоқлашга қорлайди.

Яна кеч тушди. Фақат қадамларнинг залворли тап-тапи одамларни сергакликка қорлаётгандек, узлуksиз янграётган ашуалар ичида қулоғингизга муқим ўрнашган сатрлар шу:

"Аскариман ҳур ватанимнинг, Аскариман ҳур ватанимнинг!".

Олимжон ЖУМАБОВ

Хуқуқий маслаҳат

ЁЗМА РОЗИЛИК БИЛДИРИШ ЗАРУР

Туғилишни қайд қилишнинг қонуний асослари ҳақида тўлиқ маълумот берсангиз?

3. Эркинова.

— Ўзбекистон Республикасининг Оила кодексига келтирилишича, туғилишни қайд этиш учун туғилганлик ҳақидаги тиббий маълумотнома, ота-оналарининг шахсни тасдиқловчи ҳужжатлар, никоҳ тузилганлиги ҳақидаги гувоҳнома ёки оталикни белгилаш ҳақидаги ариза ёхуд никоҳда бўлмаган онанинг аризаси тақдим этилади.

Мазкур ҳужжатлар тақдим этилмаган ҳолларда ФХДЭ органи томонидан ариза берувчига далолатнома ёзувини қайд этиш рад қилинганлиги ҳақида асосланган маълумотнома берилади.

Туғилишни қайд этиш учун бир ойлик муддат ўтказиб, бола ўн олти ёшга тўлгунча қадар мурожаат этилган ҳолларда туғилишнинг қайд этиш рад қилинмайдиган ва умумий асосларда амалга оширилади. Бола бир ёшга тўлгандан сўнг, унинг туғилиши бола туғилган жойда ёки ота-онасидан бирининг доимий яшаш жойида қайд этилади.

Туғруқхонадан ташқари жойларда ва тиббий ёрдамсиз туғилган болани қайд этиш унинг шу ондан туғилганлигига гувоҳлик берувчилар имзоланган ва ҳудуд шифокори ёки фельдшерининг имзоси билан тасдиқланган далолатнома асосида амалга оширилади.

Туғруқхонадан ташқари жойларда ва тиббий ёрдамсиз туғилган боланинг туғилганлигини тасдиқловчи далолатнома тузилмаган ва туғилишни қайд этиш учун етарли асослар мавжуд бўлмаган тақдирда, боланинг у ёки бу ондан туғилганлик фактини аниқлаш қонун ҳужжатларига мувофиқ суд томонидан амалга оширилади.

Туғилишни қайд этиш билан бир вақтда, никоҳда бўлмаган ота-онадан туғилган болага оталикни белгилаш ота ва онанинг ФХДЭ органига биргаликда берган аризаси асосида амалга оширилади.

Агар боланинг онаси бошқа шахс билан қонуний никоҳда турган бўлса, оталикни белгилаш тўғрисидаги аризага никоҳда турган эрнинг у билан қонуний никоҳда бўлган ондан туғилган болага нисбатан оталикни белгилашга ёки боланинг туғилишини ёлғиз она аризаси асосида қайд этилишига нота-риал тасдиқлаган розилиги илова қилиниши ёки у ФХДЭ органига келиб, бунга ёзма равишда ўз розилигини билдириши лозим. Бундай розилик ФХДЭ органи раҳбари томонидан тасдиқланади.

Саволга Янгийўл тумани 2-сон ФХДЭ бўлими мудир Луиза МАХМУДБЕКОВА жавоб берди.

ДАВОЛАНИШДАН УЯЛМАНГ!

...Яқин қариндошининг тўйида Насибани кўрган Раҳима опа уни ёқтириб қолди ва келинликка муносиб кўрди. Угли Сардорга ҳам қиз маъқул келгач, тўй тараддудини бошлаб юборишди.

МЕН СОППА-СОГМАН

Тўй ҳам ўтди. Келин-куёв бахтли эди. Насиба қайнонасининг орзусидаги келин бўлди. Ана-мана дегунча бир, икки, уч, тўрт йил ҳам ўтиб кетди. Оилада чақалоқ йиғиси эшитилмади. Раҳима опа тинмай келинини шифокору табиб деганига олиб боравериб, чарчади. У энди ичидаги аламларини ошкора билдира бошлади. Насибанинг: «Аяжон, ўғлингизга ҳам айтинг, бир кўринса бўлармиди», деган гапидан Раҳима опанинг фигони фаллакка чиқди.

— Вой, сиз ҳали ўлимни касалмандга чиқаряпсизми? Болам соппа-сог! Аслида, ҳамма айб сизда! Тугмаслигингизни оқламоқчи бўлиб, айбни ўғлимга ағдармоқчисиз энди, тўғрими? Уялинг-е, келин... Ундан кўра ўғлимнинг йўлини очиб қўйинг, зора бошқаси билан болали бўлиб қолса...

Раҳима опа сўнгги гапларини ичкари уйга кириб кетаётиб айтган бўлса-да, Насиба аниқ-тиниқ эшитди. У шу нарсадан кўрқарди. Бир кун келиб очик-ошкора ҳайдалишдан ҳадиксирарди. Кўрққани содир бўлди. У ўша оғир маломатни умрида биринчи бор эшитди. Энди бу уйда ортиқ қола олмайди. Сардор акаси ҳам онасига қарши бирор сўз айтолмайдди.

Ишдан қайтган Сардор воқеани эшитгач, ичидан зил кетди. Аммо онасига индамади. Раҳима опа бўлиб ўтган воқеани қўшиб-чатиб ўғлига етказди. У Насиба ҳамма айбни унга қўйганига ўғлини ишонтирди.

Эрталаб Сардор Насибанинг ишхонасига йўл олди. У билан орани очиб олмоқчи бўлди. Эрини кўрган Насиба қувонди. Бироқ Сардор унинг шодлигини ерга урди. Ўзининг соппа-сог эканини, истаса, бошқаси билан тур-

муш куриб, фарзандли бўла олишини таъкидлади-ю, хайрлашди. Насиба турган жойида хайкалдай қотди. У эрининг: «Юр, уйга кетамиз, ҳали фарзандли ҳам бўламиз. Бу ахир, синов-ку!», дейишини кутганди. Аммо буни айтиш учун эркакнинг мадори етмади.

Орадан кўп вақт ўтмади. Сардорни уйлантиришди. Насибани ҳам ҳар ёқдан сўраб келишди. Онасига

шага бориши оқибатида битта муаммо иккита бўлади, энг ачинарлиси, гулдек оила бузилиб кетишига олиб келади.

Ахир, шифокор кўригидан ўтиш, агар бирор хасталиги бўлса, даволанишнинг нима айби бор, бу — уят эмас-ку? Қолаверса, ҳар бир инсон билан бўладиган табиий ҳол-ку!? Халқимизда «Касални яширсанг, иситмаси ошкор қилади», деган ҳикмат бежиз айтилмаган. Бироқ била туриб, ўзимизни муаммолар гирдобига ташлаймиз. Аммо бундан кимга фойда? Албатта, манман қайнона ёки ўз мустақил фикрига эга бўлма-

«Шошилмайлик, вақт — барибир ҳакам, мени ёмонотлик қилган йигит фарзандли бўлсин, кейин турмушга чиқаман», деб жавоб берди. Бир йил ўтгач, Сардорнинг онаси иккинчи келинини ҳам айблай бошлаганини эшитди. Ниҳоят, яхши бир оиланинг уйланиб, ажрашган фарзандига розилик берди ва уч ойдан кейин ўзининг ҳомиладор эканлигини шифокордан эшитиб, йиғлаб юборди...

ДАВОЛАНИШ УЯТ ЭМАС

Ҳаётимизда озми-кўпми, юқоридаги каби ҳолатлар учраб туради. Айрим ёш оилаларнинг ўз вақтида фарзандли бўлмаслиги муаммоси мавжуд. Лекин сабрнинг охири шодлик, деган ҳикматни унутмаслик керак.

Минг афсуски, баъзи қайноналарнинг калтабинлиги, мулоҳазасизлиги, тиббий маданияти етарли эмаслиги, ёки «одамлар гап-сўз қилади», дея анди-

ган куёв вақтинча шу орқали ўз сўзини ўтказди. Лекин бу билан муаммо ҳал этилмайди. Йўл қўйилган хато эса тузатиб бўлмас оқибатларга олиб келади, ёш оила бузилади. Минг афсуски, бу ҳақиқатни айрим кишилар жуда кеч англайди, афсусланади. Лекин вақт ўтиб, хатони тузатишнинг имкони бўлмайди.

ГИНЕКОЛОГ ФИКРИ

— Бизга ёш келин-куёвлар фарзандсизлик туфайли тез-тез мурожаат қилиб туради, — дейди Андижон шаҳридаги 2-туғруқ комплекси шифокори Дилобар Ёқубова. — Бироқ қабуллимизга кўп ҳолларда фақат келинлар келади, даволанишади. Уларнинг айтишига қараганда, куёвларимиз даволанишга уялишар эмиш. Аслида, фарзандсизлик ёки ўз вақтида фарзанд кўрмасликда эр-хотин тенг даволаниши зарур. Шунда муолажа тез ижобий самара беради. Жинсий аъзоларнинг кучли шамоллаши, простата безининг яллиғланиши, эркак

Тиббий маданият

уруғининг кучсизланиши сингари сабаблар ўз вақтида фарзандли бўлишнинг йўлини тўсади. Бунда, аввало, эркаклар уролог назоратида бўлиб, даволанишлари тавсия этилади. Мухими, бундай ташаббус йигитнинг ўзидан чиқиши керак. Даволаниш уят эмас, аксинча, ўзининг соғлом эканини исботлашдир. Эркаклар ана шу оддий ҳақиқатни тўла англаб етсалар, ажримлар камаяр, гулдек оилалар барбод бўлмас эди.

АЁЛНИНГ МЕТИН БАРАОШИ

Аёл, барибир, аёл-да. Унинг андишаси, ҳаёси уйдаги гапни кўчага олиб чиқмасликка ундайверади. Гоҳида умид билан бир ёстиққа бош қўйган умр йўлдошининг айби учун ҳам тош тишлайди. Маломату тўхматларга чидайди. Борики, маломатга ўзини қалқон қилади. Аммо суянчигини «ёмон» дейишларига йўл қўймайди. Нозиккина елкасига бир дунё ташвишни елкалайди, баъзида фарзандсизлик аламини юрагининг туб-тубларига кўмиб ташлайди, бирор марта бўлсин, эрини қораламайди. Ахир, у ўзининг кўз очиб кўрган жуфти ҳалоли! Қалбидagi аламли изтиробрларни фақат унинг ўзию Яратган билади.

Аёлнинг бундай ҳолатни энгиб ўтиши учун яқинлари, айниқса, турмуш ўртоғи унга суянч бўлмоғи муҳимдир. Соғлом ва бахтли бўлиш, энг аввало, тақдирдан. Бироқ бу борада кўп нарсаси ўзимизга боғлиқ эканини асло унутмаслик керак.

Юқоридаги каби кўнгилсиз ҳолатлар келиб чиқишининг олдини олиш учун, энг аввало, ҳар бир оилада соғлом турмуш тарзини шакллантиришга, фуқароларимизнинг тиббий маданият ва саводхонлигини мунтазам ошириб боришга, айниқса, қайноналар ўртасида ҳаётимисоллар орқали тарғибот-тушунтириш ишларини олиб боришга алоҳида эътибор қаратишимиз зарур. Зотан, фарзанд кўриш учун ҳечдан кўра кеч, бўлса-да, яхши эмасми? Айбни фақат аёлларга юклаб қўйиш тўғри эмаслигини баъзи эркаклар, қайноналар тушуниб етсин.

Бу борада муштарийлар ва мутахассисларнинг фикр-мулоҳазаларини кутиб қоламиз.

Зилола РАҲМОНОВА,
журналист.
Андижон вилояти.

“STOP” ВА “ЗЕБРА”

Ҳар бир фуқаро йўл ҳаракати қоидаларини билиши ва унга амал қилиши фойдадан холи эмас. Бу билан нафақат ўзининг, балки атрофдагиларнинг ҳам осойишталигини таъминлаган бўласиз. Йўл қоида-сига оид айрим белгилар ўзига хос аҳамиятга, тарихга эга. Масалан, одатда ҳаракат хавфсизлигини таъ-

минловчи белгилар учбурчак, тўртбурчак ёки доира шаклида бўлади. Аммо, фақатгина “STOP” белгиси саккиз қиррали бурчак шаклга эга. Негиз бундай?

“STOP” белгиси орқали турли хавфларнинг олдини олиш мумкин. Фавқулодда йўлнинг тугаб қолиши, кескин ҳолатларни вақтида бартараф қилиш мақсадида йўл четида бу оғохлантирувчи белги ўрнатилади. Айрим вақтда об-ҳавонинг инжиқликлари оқибатида, масалан, қалин қор ёққанда, кучли чанг-тўзон кўтарилганда ёки лой босиб қолганда ҳам ҳайдовчилар “STOP” белгисини осонгина пайқаб олишлари учун ўзига хос, айнан саккиз қиррали ишланган.

...Пиёдаларнинг йўлни кесиби ўтиши учун мўлжалланган йўл-йўл чиқиқларнинг яратилганига эса қарийб олтимиш йил ўтибди. Зебра чиқиқларини эслатувчи бу белги илк бора 1953 йили Германияда жорий этилган. Унинг асосчилари — икки немис рассомлари Ульрика Петшельт ва Дорис Гумермут-Лисснер Каселликлар. Пиёдалар ва автомобиллар саркатнов жойларда бу белгини ўрнатиш муҳим ва кўпчиликнинг эътиборини жамлаш мақсадга мувофиқ, деб ҳисоблашган улар.

Ҳозирги кунда “Зебра” белгиси кўплаб мамлакатларда пиёдаларнинг йўлни кесиби ўтиши мумкин бўлган жойларида ўрнатилган, шу орқали ҳаракат хавфсизлигини таъминланмоқда.

Наргиза СИДДИҚОВА
тайёрлади.

Муассислар: Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси, “Болалар ва оилаларни қўллаб-қувватлаш” ассоциацияси (Болалар жамғармаси) ва “Соғлом аялдош учун” халқаро хайрия фонди

Тахририятга келган қўлёзмалар муаллифларга қайтарилмайди. Реклама материаллари мазмунини унун тахририят жавобгар эмас.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди. Тошкент, Буюк Тўрон кўчаси, 41-уй. Босишга топшириш вақти — 15:00. Босишга топширилди — 15:00

E-mail: oilavajamiat@sarkor.uz

ISSN 2010-7609

Бош муҳаррир:
Норқобил ЖАЛИЛОВ

Навбатчи муҳаррир — Олимжон ЖУМАБОВ

Саҳифаловчи — Илҳом ЖУМАНОВ
Мусахҳиҳлар — Саидгани САЙДАЛИМОВ,
Қамола АДАШБОВА

МАНЗИЛИМИЗ: Тошкент — 100000. Амир Темур кўчаси
1-тор кўча, 2-уй. Мўлжал: Олой бозори ёнида

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида
0169-рақам билан рўйхатга олинган. Буюртма
Г — 136. Формати А-3, ҳажми 2 табак. Адади
— 5966. Баҳо-и келишилган нархда.

ОБУНА ИНДЕКСИ — 176

Қабулхона: (тел-факс) 233-28-20
Котибият: 233-04-35, 234-76-08

Web-site: oila-va-jamiyat.uz

1 2 3 4 5